

Antoni Jodłowski, Maria Zeylandowa

Wieliczka, pow. Kraków. Szyb górniczy

Informator Archeologiczny : badania 3, 334-335

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wieku, wzmiankowanego w bulli papieskiej z roku 1229, którego wymiary były mniejsze od szalostei gotyckich oo najmniej o 3 m.

WIELICZKA, pow. Kraków
Szyb górniczy

Museum Żup Krakowskich
w Wieliosce

Badania prowadzili mgr Antoni Jodłowski
i mgr Maria Zeylandowa. Finansowało Mu-
seum Żup Krakowskich. Szósty sezon badań.
Szyb górniczy z XII/XIII - poł. XIII w.

Kontynuowano prace wykopaliskowe przy południowej i zachodniej ścianie szybu odkrytego w ubiegłym roku. Wykonano dwa wykopy nr 40 i 41 o wymiarach 5 x 4 m każdy, które wyeksploatowano do głębokości 5 m. Obydwa wykopy posiadały zblizoną stratygrafię nawarstwień kulturowych, najczytelniejszą w profilu zachodnim.

Pod nawarstwieniami z osasów nowożytnych o łącznej miąższości 3,7 m wystąpiły dwie warstwy średniowieczne, od których ciągnął się wykop pod fundament sanku kasimiersowskiego, a więc warstwy współczesne z jego budową. Zawierały one ceramikę charakterystyczną dla XVI wieku oraz bełty do kuszy, fragmenty dużych okuć żelaznych i kawałków ozdobnej złotej blaszki. Pod warstwami średniowiecznymi, na głębokości 4,3 m, wystąpiły dwie cienkie warstewki o miąższości 60 cm w postaci czarnej tłustej siemi przemieszanej z sinym iłem, przylegające bezpośrednio do zachodniej ściany obudowy szybowej. Są one więc współczesne z użytkowaniem szybu i salegają na sinym iłem bez zabytków ruchomych, stanowiącym tsw. iłowanie ssybu. Warstwy te posiadają satem duże znaczenie, ponieważ stwarzają jedyną możliwość określenia chrono-

logii obudowy szybowej. Ich zawartość kulturową stanowi przede wszystkim ceramika z młodszej fazy wczesnego średniowiecza, skorupy orzechów laskowych, pestki s czereśni, liczne odpadki drewna i fragmenty lin s łyka lipowego oraz ozdoba w postaci serca wycięta z cienkiej blachy posrebrzanej. Na podstawie techniki wykonania, surowca i formy oraz analogii z terenów sąsiednich, głównie z Krakowa, ceramikę można datować na przełom XII i XIII wieku.

W świetle przedstawionych materiałów zabytkowych funkcjonowanie szybu należy zatem odnieść do XII/XIII wieku i pierwszą połowę XIII wieku, a jego zasypanie na połowę lub początek drugiej połowy XIII stulecia. Jest to najstarszy znany dotychczas szyb górniczy na terenie krakowskich żup solnych, świadczący o wydobywaniu soli kamiennej w Wieliczce już na przełomie XII i XIII wieku.

WIERZBICA, pow. Szydłowiec

Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie.

Badania prowadziła mgr Olga Lipińska. Finansowało Państwowe Muzeum Archeologiczne. Pierwszy sezon badań. Osada z ostatniej fazy okresu wczesnośredniowiecznego i ślady osadnictwa średniowiecznego.

Prace wykopaliskowe miały charakter rozpoznawczych badań sondowych. Stanowisko znajduje się w ogrodzie należącym do plebanii, na niewysokim wzgórzu. Rów sondażowy o długości 20 i szerokości 1,5 m przeprowadzono wzdłuż północnego stoku wzniesienia. W partii północnej rowu, wykop rozszerzono do wymiarów 4 x 4,8 m.